

MEDYA TAKİP DOSYASI

04 Temmuz 2024 Perşembe

Cumhurbaşkanı Erdoğan: (Rusya ile) Sinop nükleer santrali için ciddi adımlar atabiliriz

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Şanghay İşbirliği Örgütü 24'üncü Devlet Başkanları Zirvesi için geldiği Kazakistan'ın başkenti Astana'daki

temasları kapsamında, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile görüşmesi başladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmenin basına açık kısmında yaptığı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Şanghay İşbirliği Örgütü 24'üncü Devlet Başkanları Zirvesi'ndeki temasları kapsamında, Rusya Devlet Başkanı Putin ile bir araya geldi.

konuşmada, "Dostumla, uzun bir süredir görüşemedik. Telefon diplomasisiyle görüşmelerimiz oldu ama bu arada arkadaşlarımız sürekli irtibat halindeydi. İçişleri, Hazine ve Maliye, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlarımız irtibatlarını sürekli sürdürdüler." ifadesini kullandı.

Türkiye ile Rusya'nın birlikte Akkuyu Nükleer Santral'i yaptığını anımsatan Erdoğan, şunları kaydetti: "Tabii bütün arzumuz onu bir an önce devreye almak, bitirebilmek. Sinop Nükleer Enerji Santrali ile ilgili görüşmelerimiz var. Bu konuda ciddi adımlar atabileceğimize inanıyoruz. Bu konuyla ilgili Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız

muhabatıyla görüşmelerini sürdürüyor. Bu görüşmelerle birlikte de tabii bu arada özellikle BOTAŞ ve Gazprom arasındaki ilişkiler samimi bir havada devam ediyor. Sizin de ifade ettiğiniz gibi yani, 55 milyar dolarlık bu hacim bizim için çok çok önemli değil. Bizim hedefimiz 100 milyar dolara ulaşabileceğimize inanıyorum. Bu konuda böyle bir potansiyele de sahibiz."

"DESTİNASYON OLARAK İYİYİZ, GÜÇLÜYÜZ"

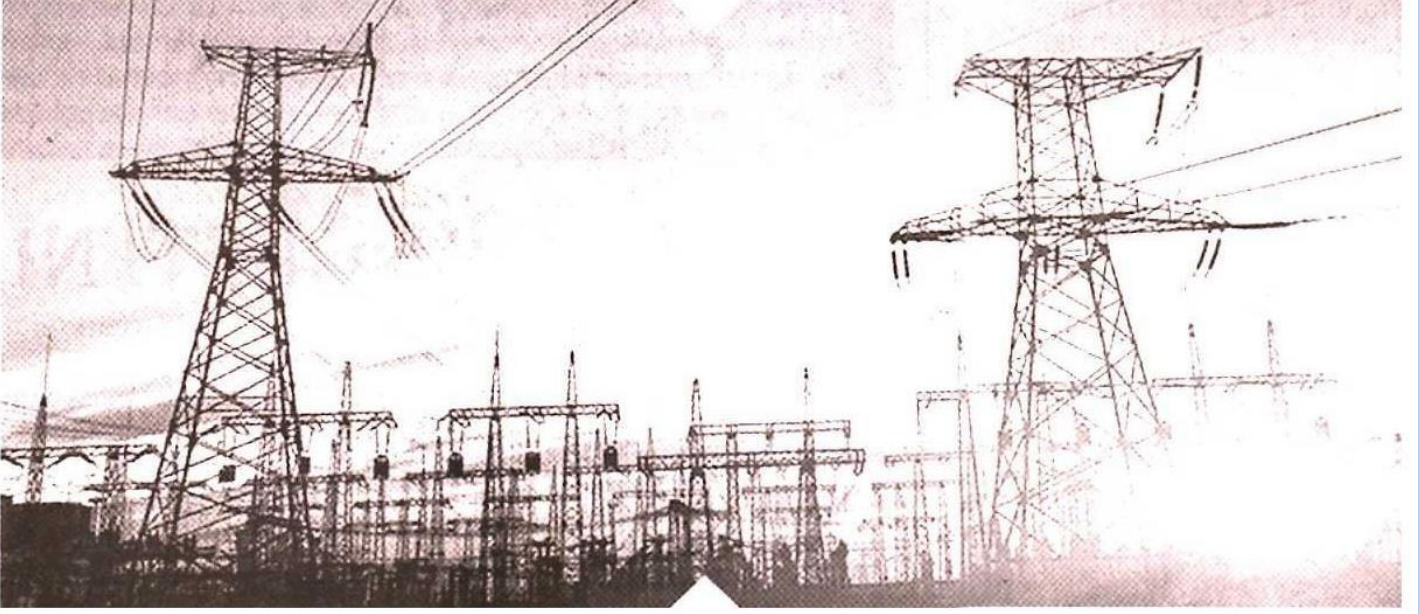
Turizm noktasında yaklaşık 7 milyon Rus turistin Türkiye'ye gel-

mesinin çok önemli olduğuna dikkati çeken Erdoğan, şunları söyledi: "Rus turistlerin Türkiye'de ağırlanması önem arz ediyor. Bu konudaki samimiyetimiz aynı kararlılıkla devam ediyor. Bunu aynı şekilde devam ettireceğiz. Yeter ki Rus turistler Türkiye'den memnun kalsınlar. Destinasyon olarak iyiyiz, güçlüyüz, bunu aynı şekilde de devam ettireceğiz. Rusya-Türkiye arasındaki bu sıcak ilişkinin ötesinde tabii, ben sizleri de en kısa zamanda ülkemde ağırlamayı bekliyorum."

Putin de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın daveti üzerine Türkiye'ye muhakkak geleceğini dile getirdi.

AA

SPOT ELEKTRİK PİYASASINDA İŞLEM HACMİ %3,87 ARTTI

Enerji Piyasaları İşletme AŞ verilerine göre, spot elektrik piyasasında işlem hacmi bugün düne göre yüzde 3,87 artarak 1 milyar 943 milyon 649 bin 646 lira oldu. Bir megavatsaat elektriğin fiyatı ise yarın için en yüksek 3 bin lira, en düşük 2 bin 298 lira olarak belirlendi. Gün öncesi piyasada bir megavatsaat elektriğin fiyatı yarın için en yüksek 00.00, 09.00 ve 10.00 ile 14.00-23.00 saatlerinde 3 bin lira, en düşük saat 07.00'de 2 bin 298 lira olarak tespit edildi. Gün öncesi piyasada bir megavatsaat elektriğin aritmetik ortalama fiyatı 2 bin 913 lira 48 kuruş, ağırlıklı ortalama fiyatı 2 bin 922 lira 17 kuruş oldu. Spot piyasada bir megavatsaat elektriğin fiyatı bugün en yüksek 3 bin lira, en düşük 2 bin 74 lira 99 kuruş olarak belirlendi.

Enflasyon rakamları açıklandı

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, haziranda 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında, tüketici fiyatları yüzde 65,07, yurt içi üretici fiyatları yüzde 47,97 arttı.

TÜFE HAZİRANDA AYLIK BAZDA YÜZDE 1,64 ARTTI

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), haziranda aylık bazda yüzde 1,64, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 1,38 artış gösterdi. Yıllık enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 71,6, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 50,09 olarak gerçekleşti. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, haziranda 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında, tüketici fiyatları yüzde 65,07, yurt içi üretici fiyatları yüzde 47,97 arttı. Aylık bazda TÜFE yüzde 1,64, Yİ-ÜFE yüzde 1,38 artış gösterdi. TÜFE, haziranda geçen yılın aralık ayına göre yüzde 24,73, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 71,6 oldu. ● 9

Haziran ayı enflasyon rakamları açıklandı

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), haziranda aylık bazda yüzde 1,64, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 1,38 artış gösterdi. Yıllık enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 71,6, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 50,09 olarak gerçekleşti.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, haziranda 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında, tüketici fiyatları yüzde 65,07, yurt içi üretici fiyatları yüzde 47,97 arttı. Aylık bazda TÜFE yüzde 1,64, Yİ-ÜFE yüzde 1,38 artış gösterdi.

TÜFE, haziranda geçen yılın aralık ayına göre yüzde 24,73, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 71,6 oldu. Yİ-ÜFE ise Aralık 2023'e göre yüzde 19,49, geçen yılın haziran ayına kıyasla yüzde 50,09 olarak gerçekleşti. Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri, madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 72,33, imalatada yüzde 52,80, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 10,78 ve su temininde yüzde 78,43 artış yönünde oldu. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri incelendiğinde, ara mallarında yüzde 46,89, dayanıklı tüketim mallarında yüzde 63,36, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 64,13, enerjide yüzde 30,41 ve sermaye mallarında yüzde 53,68 artış görüldü. Sanayinin dört sektörünün aylık değişimlerine bakıldığında, madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 2,67, imalatada yüzde 1,18, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 2,72 ve su temininde yüzde 4,20 yükseliş gerçekleşti.

TÜRKİYE KARBON HEDEFİNDE KARARLI İLERLİYOR

Kearney Türkiye Direktörü Onur Okutur, "İklim değişikliği ile mücadelede Net Sıfır 2053 hedefi ile üzerine düşen rolü yerine getiren Türkiye, dünyanın aksine daha kararlı adım atıyor. Dünya genelinde kömür tüketimi yüzde 1,6 artarken, Türkiye'de kömür tüketimi yüzde 6,3 azaldı" dedi

Kearney'in, Enerji Enstitüsü ve diğer partnerlerin iş birliği ile hazırladığı Dünya Enerji İstatistikleri İncelemesi 2023 Raporu yayınlandı. 1952 yılından bu yana hazırlanan ve bu yıl 73'üncüsü yayınlanan rapor, dünya enerji piyasasındaki gelişmeleri analiz ediyor.

Dünya Enerji İstatistikleri İncelemesi Raporu'na göre, 2023 üretim ve tüketim rekorlarının kırıldığı bir yıl oldu. Enerji piyasasında talep pandemisi öncesine, yani 2019'daki seviyesine dönerken, tedarik zincirindeki sorunlar azaldı.

GAZ TALEBİ SABİT

PETROLDE ÜRETİM REKORU

2023 yılında doğalgaz talebi yerinde sayarken, ham petrol üretimi tarihinde ilk kez 100 milyon varil seviyesini aştı, kömüre ilgi de devam etti. Yenilenebilir enerji tüketimi toplam birincil enerji tüketiminden 6 kat daha hızlı büyüdü. Elektrik talebi ise toplam birincil enerji tüketiminden yüzde 25 daha hızlı arttı.

Rapor, dünyadaki toplam birincil enerji tüketimine ilişkin durumu da ortaya koyuyor. Buna göre birincil enerji tüketimi yüzde 2 artarken, yenilenebilir enerjinin toplam içindeki payı yüzde 0,4'lük artışla yüzde 14,6'ya yükseldi.

Dünya Enerji İstatistikleri İncelemesi 2023 Raporu'nda, enerji alanındaki gelişmelerin iklim değişikliğine yol açan karbon emisyonuna yansımaları da yer alıyor. Buna göre enerji alanında kırılan pek çok rekorun yanı sıra, 2023 yılı karbon salımında da yeni bir rekor yılı olarak kayıtlara geçti. 2023 yılı karbon salımına ilişkin bazı veriler şöyle:

Endüstriyel enerji kullanımından kaynaklanan sera gazı emisyonları yüzde 2,1 artışla 2022'de belirlenen rekor seviyeyi aştı.

Enerjinin doğrudan kullanımından kaynaklanan emisyonlar ilk kez 35 GtCO₂ e'yi de aşarak 40 GtCO₂ e seviyesinin üzerine çıktı.

Metan ve endüstriyel süreçlerden kaynaklanan emisyonlarla birlikte termik kaynaklı karbondioksit emisyonları yüzde 7 yükseldi.

ELEKTRİK ÜRETİMİNDE

KÖMÜR HALA İLK SIRADA

Rapora göre küresel elektrik üretimi 2023'te yüzde 2,5 artışla 29.925 TWh ile yeni bir rekora imza attı. Elektrik üretimine kaynaklar bazında bakıldığında en büyük payın yüzde 35 ile kömüre ait olduğu kaydedildi.

Doğalgazın elektrik üretimindeki payı ise yüzde 23 oldu. Yenilenebilir kaynakların payı yüzde 30'a ulaşırken, nükleer ise yüzde 9 ile kendi payını korudu. Petrol ve petrol türevlerinden elde edilen elektriğin toplam içindeki payı ise yüzde 2'de kaldı.

GÜNEŞ VE RÜZGÂRDA KESİNTİSİZ BÜYÜME

Dünyada güneş ve rüzgâr enerjisi kapasitesindeki hızlı artış 2023 yılında da devam etti. Bir yılda devreye giren güneş enerji santrali (GES) ve rüzgâr enerji santrali (RES) kapasitesi 462 gigavat (GW) oldu. Böylelikle bir yılda devreye giren toplam kapasitede yeni bir rekor daha kırılmış oldu. Yeni eklenen kapasitenin yüzde 751 (346 GW) güneş enerjisinden oluşurken, kapasite artışında en büyük pay Çin'den geldi.

KARAR VERİCİLERE DESTEK UMUDU

2023'ün fosil yakıt tüketimi ve enerji emisyonları açısından da bir rekor yılı olduğunu kaydeden Debarre, "Paris İklim Zirvesi hedefleriyle gerçek bir kopukluk görüyoruz ve geçişin ilerlemesi çok yavaş. Bu raporun, dünya genelindeki hükümetlerin, dünya liderlerinin ve analistlerin, önderindeki zorluk konusunda net görüşü olmalarına ve dünya genelinde temiz enerjinin kullanımını teşvik etme ve etkinleştirme konusun-

da öncülük etmeye hazır olmalarına yardımcı olmasını umuyoruz" diye konuştu.

TÜRKİYE EMİN ADIMLARLA İLERLİYOR

Kearney Türkiye Direktörü Onur Okutur, dünya ortalamasının üzerinde bir hızla büyüyen Türkiye'nin, enerji denklemindeki etkin aktörlerden biri haline geldiğini ifade etti. Okutur, "Türkiye artan enerji ihtiyacına rağmen Net Sıfır 2053 hedefi ile iklim değişikliğiyle mücadelede de aktif rol üstleniyor. Türkiye elektrik üretim kapasitesini arttırmak, ağırlıklı olarak yenilenebilir kaynaklardan faydalıyor" dedi.

Onur Okutur, yeşil enerji kullanımı her geçen gün artsa da tüm dünyada fosil yakıtların toplam enerji tüketimi içinde ciddi paya sahip olmayı sürdürdüğünü hatırlattı. Okutur, "Türkiye ise burada dünyanın tersine çok ciddi adımlar atıyor. Küresel ısınma ve hava kirliliği ile mücadelede kömürden uzaklaşmak kritik önem taşıyor. Bu konuda da Türkiye net bir tavır sergiliyor. Dünya genelinde tüm fosil yakıtların birincil enerjideki payı yüzde 1,5 ve kömür tüketimi de yüzde 1,6 artarken, Türkiye'de, doğal gaz tüketimi yüzde 5,5 kömür tüketimi ise yüzde 6,3 azaldı. Bununla birlikte, Türkiye'nin hidro dışı yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimini toplamdaki payı yüzde 22,6'ya yükselterek, küresel ortalama olan yüzde 15,8'in üzerine çıktı" diye konuştu.

Dünya Enerji İstatistikleri İncelemesi 2023 Raporu'nun dünya genelindeki sektör karar vericilerine ve analistlere, net sifıra giden yolda olumlu eylemlerin geliştirilmesi yardımcı olacak veriler sağladığını belirten Okutur, raporda daha öncekilere farkı olarak ilk kez su verilerine de yer verildiğini açıkladı:

Enerji dönüşümünün anahtarlarından biri olan hidrojen için yeşil ve mavi hidrojen üretim kapasiteleri

Karbon yakalama, depolama projelerinin kapasiteleri

Karbon fiyatlarındaki değişimleri Sebeke tipi elektrik depolama sistemlerinin kapasiteleri

Özellikle güneş paneli ve batarya üretimi için kritik minerallerin üretim hacimleri ve fiyatları

SHURA'dan yeşil dönüşümde risk altındaki sektörler için istihdam politikaları önerisi

Rapor, kısa ve orta vadede karbonsuzlaşma faaliyetlerinin merkezinde yer alacağı öngörülen **kömür** sektörü ile SKDM kapsamındaki sektörlerde beklenen dönüşümün istihdam üzerinde yaratacağı bölgesel riskleri ölçerek politika önerileri geliştiriyor.

İSTANBUL, AA

Türkiye'nin net sıfır emisyon hedefiyle, **kömür** ve **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması** (SKDM) kapsamındaki sektörlerde beklenen dönüşümün istihdam üzerindeki etkilerinin azaltılması için bölgesel istihdam politikalarının hayata geçirilmesi gerektiği belirtiliyor.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi'ne göre, yeşil dönüşümün istihdamda yaratacağı etkiler en çok tartışılan konular arasında yer alıyor. Bu konuyu "Adil Dönüşüm Kapsamında Türkiye için Bölgesel İstihdam Politikası Seçenekleri" başlıklı raporunda ele alan SHURA, söz konusu etkilerin "adil dönüşüm" çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğine dikkati çekiyor.

Rapora göre, dönüşümün sosyoekonomik etkilerini ölçmek amacıyla yapılan makro çalışmalar, ulusal düzeydeki etkilerin boyutunun küçük olduğunu gösteriyor ancak bölgesel düzeyde yaşanabilecek büyük ölçekli olumsuz etkileri saptayamıyor.

Buna göre, adil bir dönüşüm için bu etkilerin yoğun

olarak hissedileceği bölgelerin saptanarak gerekli müdahalelerin merkezi ve bölgesel aktörlerin koordinasyonu ile yürütülmesi önem taşıyor.

Bu kapsamda rapor, kısa ve orta vadede karbonsuzlaşma faaliyetlerinin merkezinde yer alacağı öngörülen **kömür** sektörü ile SKDM kapsamındaki sektörlerde beklenen dönüşümün istihdam üzerinde yaratacağı bölgesel riskleri ölçerek politika önerileri geliştiriyor.

Rapora göre, bölgesel incelemeler sonucunda, dönüşüme uğrayacak sektörlerde istihdam edilen ve işsiz kalma riski altında olan işgücü yaklaşık 35 bin kişi olarak

hesaplandı. En olumsuz durumda, doğrudan üretim hatında çalışan tüm işgücünün işsiz kalma potansiyeli olduğu varsayıldığında ise risk altındaki istihdam 124 bin kişi olarak tahmin edildi.

'Dönüşümün etkilerinin yönetilmesi bölgesel bir yaklaşımı zorunlu kılıyor'

Raporda, önerilen istihdam politikaları, "beceri dönüşümü", "bölgesel ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ile istihdamın artırılması" ve "yeniden istihdamı güç olanlar için diğer destekleyici politikalar" olmak üzere 3 ana başlık altında ele alındı.

Ayrıca, bölgesel göstergeler doğrultusunda ne tür politikaların hangi bölgeler için öncelikli olabileceğine ilişkin haritalandırma da yapıldı.

Rapora göre, Türkiye ve imalat sanayi ortalamalarıyla kıyaslandığında, **kömür** madenciliği ile SKDM ana sektörlerinde ücret ve meslek lisesi eğitimi ortalamasının belirgin şekilde üstünde, kayıt dışı çalışma düşük ve sendikacılık oranı nispeten yüksek. Bu sektörel özellikler, politika geliştirilirken bölgesel verilerle birlikte ele alınması gerekiyor.

Coğrafi olarak farklı bölgelerde konumlanan bu sektörlerin il düzeyinde istihdam

yoğunlukları da farklılaşıyor. Bölgesel istihdam yapısı, ekonomik faaliyet çeşitliliği ve demografik görünüm arasındaki farklılıklar da göz önünde bulundurulduğunda dönüşümün istihdam üzerindeki etkilerinin yönetilmesi bölgesel bir yaklaşımı zorunlu kılıyor.

Bir bölgede birden fazla sektörün bulunması, sektörlerin dolaylı etkilerle birlikte bölge ekonomisinde önemli yere sahip olması ve küçük yerleşimlerde ilgili sektörlerin istihdam oranının yüksek olması gibi özelliklerin de dikkate alınması önem taşıyor.

Dönüşümün sürekliliği, bu dönüşümü yönetecek ve destekleyecek teknik ve finansal desteklerin de devamlılığını gerektiriyor.

Bu kapsamda, istihdam teşvikleri, eğitim programları, erken emeklilik ve diğer sosyal desteklere yönelik finansal kaynakların geliştirilmesi önem taşıyor. Ayrıca, kamusal otoriteler kadar dönüşümün çekici gücü olan ihracatçı ve büyük ölçekli firmaların da değer zincirleri boyunca sorumluluk alması gerekiyor.

ENERJİ

"Türk şirketler, Akkuyu'da 8 milyar dolara yaklaştı"

Akkuyu Nükleer/Sezemin: Projedeki toplam iş hacminin yaklaşık yüzde 40'ını Türk şirketler gerçekleştirecek/14

NÜKLEER SANTRAL PROJESİNDE YARISI YERLİ 350'Yİ AŞKIN FİRMA ÇALIŞIYOR

Türk şirketler Akkuyu'da 8 milyar dolara yaklaştı!

BESTENİGAR KARA

İSTANBUL

Türkiye'nin ilk **nükleer enerji** santralini hayata geçirmek üzere kurulan AKKUYU NÜKLEER A.Ş.'nin Üretim ve İnşaat Organizasyon Direktörü Denis Sezemin, Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) projesindeki toplam iş hacminin yaklaşık yüzde 40'ının Türk şirketleri tarafından gerçekleştirileceğini söyledi. 2-3 Temmuz tarihlerinde düzenlenen 6. Nükleer Enerji Santralleri Fuarı ve 10. Nükleer Enerji Santralleri Zirvesi esnasında EKONOMİ'ye konuşan Sezemin "Bugüne kadar Türkiye'ye yapılan vergi ödemeleri de dâhil olmak üzere, projedeki yerleştirme hacmi 7,7 milyar doları aştı" dedi.

350 firma çalışıyor

Akkuyu NGS'nin 11 kilometrekarelik projesahasında bugün 34 binden fazla kişi istihdam ediliyor. Projede, yarısı Türk şirketleri olmak üzere 350'yi aşkın firma yer alıyor. "Bu şirketler, malzeme, ekipman ve hizmet tedarik ediyor; çeşitli inşaat ve montaj çalışmaları yürüyor ve şanti-

AKKUYU NÜKLEER A.Ş. Üretim ve İnşaat Organizasyon Direktörü Denis Sezemin, Akkuyu NGS projesindeki toplam iş hacminin yaklaşık yüzde 40'ının Türk firmalar tarafından gerçekleştirileceğini söyledi.

rı, çelik yapılar, su yalıtım malzemeleri, boru ve kablo ürünlerini tedarik ediyor" ifadelerini kullandı.

Akkuyu NGS projesindeki üretimin önemli bir kısmının yerleştirildiğini vurgulayan Sezemin "Bazı Türk firmaları, üçüncü güvenlik sınıfında ekipman tedarik etmek üzere lisans aldı. Bu gelişme, hem bizim hem de Türkiye Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından çok aşamalı bir kontrol süreci gerektiriyor" diye konuştu.

Ana bileşenler Rusya'dan...

Sezemin, projeye yönelik reaktör kapları, buhar jeneratörleri, ana sirkülasyon pompaları, sirkülasyon boru hatları ve türbin ekipmanları gibi ana bileşenlerin Rusya'dan tedarik edildiğini söyledi. "Akkuyu NGS projesinin çalışanları, Türkiye'nin nükleer inşaat alanındaki insan kaynakları potansiyelinin en önemli değeri olacak" diyen Sezemin "Sahadaki çalışma koşullarının sıkı bir şekilde kontrol edilmesi ve güvenlik yönetmeliklerine uyulmasını sağlamak için elimizden gelen her türlü çabayı gösteriyoruz" ifadelerini kullandı.

Santral açıldığında 4 bin kişi çalışacak, 12 milyon kişiye elektrik sağlayacak

Dört güç ünitesi ile toplamda 4 bin 800 megavatlık kurulu güce sahip olacak Akkuyu NGS, ondan fazla ilde 12 milyon aşkın tüketiciye elektrik sağlayacak. Tam kapasite ile devreye girdiğinde yılda yaklaşık 35 milyar kilovatsaat elektrik üretecek olan santral, Türkiye'nin elektrik talebinin yüzde 10'unu karşılayacak. Santralin, yılda ortalama 17

milyon tonluk CO2 salımlarını engellemesi öngörülüyor. Akkuyu NGS'nin 60 yıl olarak planlanan işletme ömrünün 20 yıl daha uzatılma imkanı bulunuyor. Santralin toplam yaşam döngüsü boyunca GSYİH'ya yaklaşık 50 milyar dolarlık katkı sağlayacağı tahmin ediliyor. Santralin işletme döneminde 4 bin kişiye istihdam sağlanması hedefleniyor...

ye çevresinde ekipman taşıyor. Şantiyelerdeki inşaat malzemelerinin çoğu Türk firmalar tara-

findan üretildi" diyen Sezemin "Yerli üreticiler projeye yönelik beton karışımı, takviye çubukla-